

УДК: 336.226.3

Мартинюк І. В., к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів

Кир'язова Т. О., к.е.н.,

старший викладач кафедри фінансів,

Одеський національний економічний університет

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ВВЕЗЕНИХ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ: ФІСКАЛЬНА ТА РЕГУЛЮЮЧА РОЛЬ

Митні платежі на сьогоднішній день є важливим інструментом регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) та вагомим джерелом доходів Зведеного бюджету України (31,79% у 2018 р.). Акцизний податок з ввезених на митну територію України підказаних товарів добре виконує не лише фіскальну роль як митний платіж (незважаючи на значно менший обсяг об'єктів оподаткування, на відміну від мита та ПДВ), але й регулюючу роль, здійснюючи суттєвий вплив на характер та структуру споживання.

Наведені дані на рис. 1, щодо номінальних та реальних надходжень акцизного податку до зведеного бюджету України, свідчать про тенденцію зростання номінальних надходжень акцизного податку.

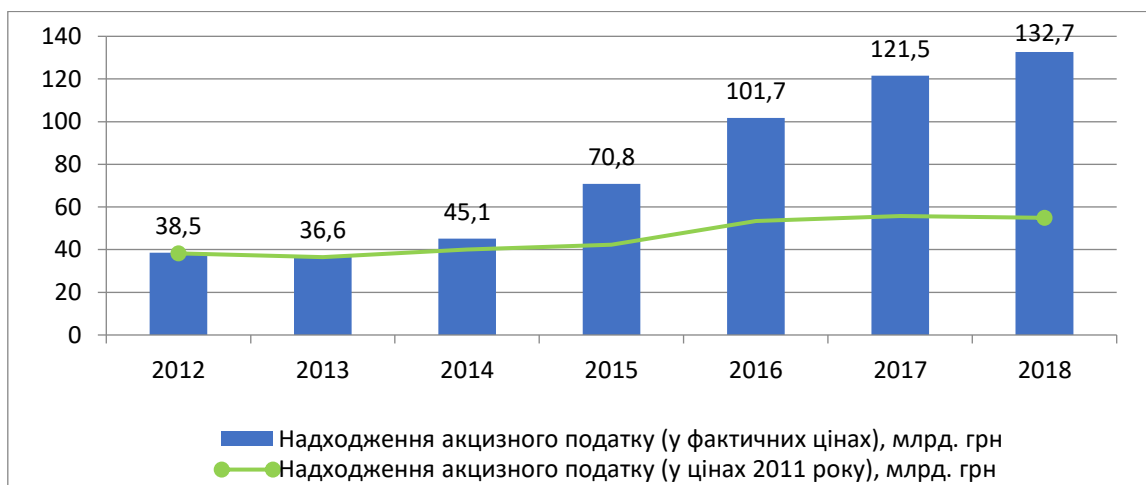

Рис.1. Динаміка номінальних та реальних надходжень акцизного податку до Зведеного бюджету України, 2012-2018 рр., млрд. грн [1, 2].

Збільшення надходжень акцизного податку за аналізований період обумовлено: стабільним зростанням ставок акцизного податку на всі види підакцизних товарів; розширенням переліку підакцизної продукції. Відмітимо, що номінальні надходження акцизного податку до зведеного бюджету України збільшились за досліджуваний період майже в 3,5 рази, у той час, як реальні надходження – лише в 1,43 рази.

Рис. 2. Структура надходжень акцизного податку до Зведеного бюджету України, 2012-2018 рр., млрд. грн [1].

Наведені дані на рис. 2 свідчать про позитивну динаміку щодо зростання питомої ваги акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів. За аналізований період надходження акцизного податку збільшилась у 5,52 рази. В 2014 році відбулося стрімке збільшення питомої ваги акцизного податку з ввезених товарів до 37,5% від загальних надходжень акцизного податку.

На рис. 3 наведено структуру надходжень акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів до зведеного бюджету України. Найбільшу питому вагу у структурі надходжень акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів займають такі групи підакцизних товарів, як паливо та інші нафтопродукти (85%). Інші підакцизні товари

займають лише наступні частки: транспортні засоби (9%), тютюн та тютюнові вироби (3%), спирт та алкогольні напої (3%).

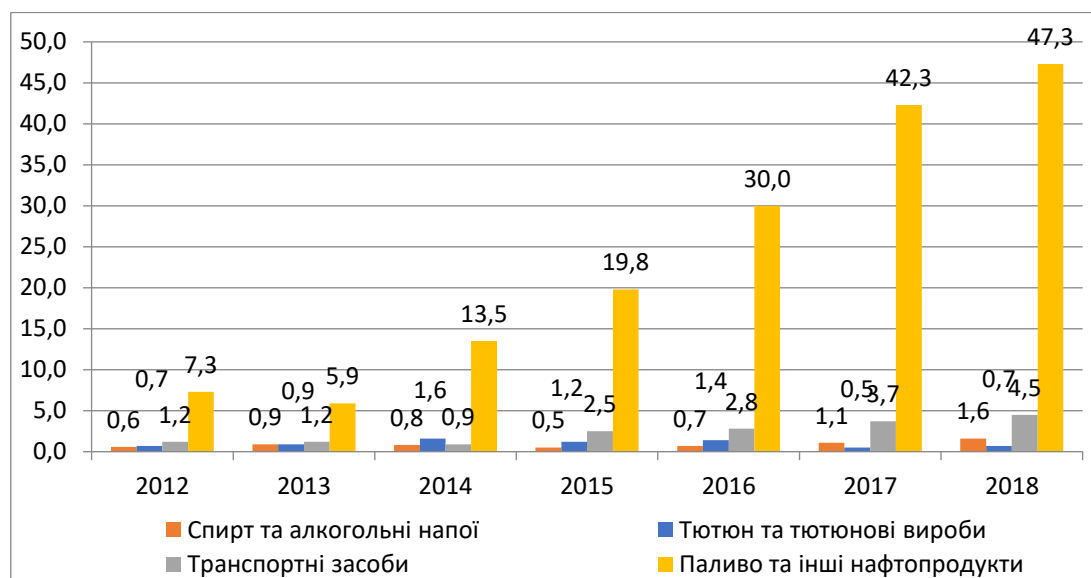

Рис. 3. Структура надходжень акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів, 2012-2018 рр., млрд. грн [1].

Незважаючи на позитивну динаміку надходжень акцизного податку від ввезених на митну територію України підакцизних товарів, є досить багато недоліків, які потребують вдосконалення з метою підвищення як фіскальної, так і регулюючої ролі даного податку. Особливої уваги заслуговують наступні напрямки: більш широке використання попередніх рішень з питань класифікації товарів згідно УКТ ЗЕД, що забезпечує: спрощення процедури митного оформлення, підвищення якості митного контролю та точність сплати акцизного податку; підвищення ставок акцизного податку до європейських стандартів на товари, які шкідливі для здоров'я людини; запровадження акцизних марок більш високої якості, що сприятиме зменшенню можливості підробок та потенційних ухилень від сплати акцизного податку; посилення відповідальності за ухиленні від сплати як акцизного податку, так і всіх інших митних платежів, тощо.

Список літератури

1. Офіційний вебсайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

2. Офіційний вебсайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/>